

CURIERUL CRĂȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.

CU UN ADAŪS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 30 lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială.

Partea oficială.

Convocarea sinodului diecezan.

Venerați Frați!

Glasul supremei datorii, desprins din cuvintele Apostolului »**luați aminte de voi și de toată turma, în care Spiritul Sfânt v'a pus pe voi episcopi...**« porancitor mă îndeamnă să chiem la sfat, întreg clerul diecezan, prin reprezentanții săi, pentru a căuta, împreună cu ei, căile cele mai sigure și mijloacele mai eficace, pentru a înfrunța cu bărbăție toate greutățile zilelor de azi, prin cari trece Biserica lui Dumnezeu, care o-a câștigat cu Sângele său, încredințată grijei și păștoririi noastre.

Pentru aceasta convoc dară sinodul diecezan pentru ziua de 2 Aprilie a. c. în Gherla la reședința episcopoească, invitând pe toți Frații îndreptății în înțalesul Conciliului provincial I. t. III. c. IV., să se prezinte în 11 Aprilie la 4 ore p. m.

Chestiunile cari vor fi supuse discuțiunii Sinodului vor fi următoarele:

- Autonomia Bisericii.
- Intenzificarea Apostolatului.
- Situația școalelor.
- Dotăția Clerului.
- Regularea stolelor.
- Situația văduvelor și a orfanilor.

g) Arondarea nouă a protopopiatelor.

h) Sprijinirea presei sănătoase. Toate chestiunile aici înșirate vor fi a-se desbăte temeinic în conferințele protopopești.

Asemenea și alte chestiuni de ordin bisericesc obștesc, de competența sinodului diecezan; cari împărțășite Ordinariatului, cu 8 zile înainte, vor putea forma obiect de discuție în sinod.

Mult Onorării Frați protopopi și administratorii protopopești vor trimite cu cea mai mare urgență a) un raport detaliat despre starea protopopiatului, b) un conspect despre școale și starea lor, c) câte un conspect detaliat, complet și intru toate autentic din fiecare comună, despre stolele și competențele preoțești de ori ce natură. Este a-se evidenția cât au fost înainte de război și cât sunt azi.

Pentru exactitate raspunde atât preotul local cât și protopopul districtual.

Cerșesc binecuvântarea Atotputernicului Dumnezeu peste munca pregătitoare pentru sinod, a Fraților mei.

Darul Domnului cu voi cu toți.

Gherla, la 1 Martie 1923.

EPISCOP IULIU

NUMIRI.

Onoratul *Alexandru Anca* paroh în *Chiraleș* (D. Bistriței) este numit *protopop onorar*.

Din șed. cons. 27 Febr. 1923.

Nr. 894.

Onoratul *Victor Avram* preot în *Drighiu* (D. Vălcău) este numit *administrator parohial la Jajib* (D. Seini).

Din șed. cons. 27 Febr. 1923.

Nr. — —.

Onoratul *Ioan Marcu* paroh în *Hodod Giurtelec*, notar al districtului *Oarța* este numit *protopop onorar*.

Din șed. cons. 27 Febr. 1923.

Nr. 895.

On. și Cl. Dr. *Valentin Dragoș* paroh în *Surduc* este numit *protopop al districtului Surduc*.

Din șed. cons. 3 Martie 1923.

Nr. 897.

Concurs

la parohii.

Parohia *Buteasa* (D. Șomcutei) se curentează cu termenul *15 Aprilie* a. c. *Gherla*, la 28 Febr. 1923. Nr. 922.

Parohia *Buciumi* (D. Șomcutei) se curentează cu termenul *15 Aprilie* a. c. pe lângă susținerea anului de văduvie (expiră la 9 Octombrie 1923). *Gherla*, la 28 Febr. 1923. Nr. 945.

Parohia *Nețiu* (D. Bistriței) se curentează cu termenul *15 Aprilie* a. c. *Gherla*, la 2 Martie 1923. Nr. 995.

Doritorii de a dobândi acest beneficiu parohial să-și înainteze rugărilor la Ordinariatul episcopesc în termenul concursual — pe calea *oficiului protopopesc competent*, — provăzute cu următoarele documente:

1. Absolntorul teologic.
2. Atestat de serviciu dela oficiul protopopesc.
3. Estras autentic din protocolul școlar despre catehizarea elevilor școlari, în anul școlastic 1921/22; în caz, că școala în anul școlastic trecut n'a funcționat, atestat oficios că pruncii totuși au fost catehizați.
4. Estras autentic din protocolul predicilor de pe anul 1922.

La rugărilor înaintate fără aceste documente nu se va reflecta.

Pretensiuni dela statul maghiar.

Inaltul Minister al Cultelor și Artelor cu dto 16 Febr. a. c. Nr. 4354

Ne trimite următoarea recercare:

„Ministerul Afacerilor Streine ne comunica prin adresa Sa Nr. 3561 dela 27 Ianuarie a. c., că pentru verificarea pretențiunilor instituțiilor și particularilor din Ardeal față de statul maghiar este necesar, ca acele așezăminte cari au primit prin donațiuni, burse și fundațiuni, vre-o avere mobilă sau imobilă ce azi se găsește pe teritoriul Ungariei să facă o expunere amănunțită a situației ei.“

Dreptaceea se recercă M. On. Frați protopopi și preoți că dacă ar fi atari așezăminte indicate în acest rescris ministerial aparținătoare cutărei biserici — școlai sau instituțiuni, — din aceasta dieceză, să Ni-se facă cât mai curând un memoriu amănunțit despre acele.

Din șed. cons. la 24 Febr. 1923.

Nr. 774.

Tăierea pădurilor expropriate este oprită.

Inaltul Minister al Cultelor și Artelor — cu datul 16 Februarie a. c. Nr. 5001. Ne împărtășește următoarea ordinațiune — carea Vi-o comunicăm în întregime M. On. Fraților Voastre — pentru strictă acomodare și observare.

„Ministerul Agriculturii și Domeniilor ne informează că din diferite părți i-se semnaleză că unele din persoanele juridice, prevăzute la art. 6. punctul 8 din legea pentru reforma agrară în Transilvania, Bănat, Crișana și Maramureș contravin dispozițiunilor legale, prin vânzarea unor anumite suprafețe de păduri pentru exploatarea materialului lemnos din pădurile ce le-au aparținut și cari sunt în curs de expropriere.

În baza art. 6 se expropriază în întregime proprietățile rurale și extravilanele urbane a corporațiunilor, fundațiunilor, bisericilor, capitlurilor, școlaelor, spitalelor etc. Prin dispozițiunile punctului 8 din acest articol se precizează măsură în care se exceptează dela expropriere pădurile instituțiilor

de mai sus și anume pentru satisfacerea trebuințelor lor normale de lemne de foc și construcțiuni, limitând această satisfacere „numai în măsura care acoperă aceste trebuințe.”

Din spiritul și litera legii, rezultă în mod neîndoios că persoanele iuridice cuprinse în art. 6 nu mai pot înstrăina nici o pădure, deoarece porțiunile cari vor fi necesare trebuințelor lor vor trebui păstrate pentru asemenea nevoi, iar nu pentru a-se vinde.

Suprafețele cari întrec trebuințele consumului propriu sunt supuse expropriării și prin urmare trec prin această operațiune la stat.

În consecință vă anunțăm că vă este cu totul oprită vânzarea spre tăere a pădurilor ce ați avut și din care nu se poate tăia și ridica decât strictul necesar pentru acoperirea trebuințelor de lemne de foc și construcțiuni.

Cantitățile de material lemnos socotite în limita prevederilor de mai sus se vor calcula la cerere de către organele silvice competente.”

Din șed. cons. 24 Febr. 1923.

Nr. 777.

Taxe (cancelariale) cu ocaziunea dispensărilor.

Venind la cunoștința Ordinariatului, că cu ocaziunea cererilor de dispensațiuni dela piedecile de căsătorie unii preoți ieau taxe afară de celea statorite din partea Ordinariatului, facem cunoscut, că afară de taxele cancelariale, — nu se permite percipierea altor taxe.

Din șed. cons. 27 Febr. 1923.

Nr. 9'0.

†

Necrolog.

Cu durere vestim Veneratului Cler, că Mult Onoratul *Vasile Pop* paroh în Cristolțel, protopop al districtului Surduc, în ziua de 28 Februarie a. c. a trecut la celea vecinice în anul 69 al vieții și 45 al preoției sale.

Onorat Frățiile Voastre să aduceți la altarul Domnului rugăciunile piin-datine pentru odihna vecinică a adormitului în Hristos Frate.

Gherla, la 5 Martie 1923. Nr. 1042.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

Partea neoficială.

Cateheze practice.

Ora I.

(Urmare).

Desvoltare. 1. Creștin-catolic. Pentru ce a iubit sf. Ludovic împăratul aceea mică bisericuță? Pentru că în aceea s'a botezat. — Acolo s'a făcut creștin, fiul lui Dumnezeu. — Cel ce se botează, acela e creștin. Și voi sunteți botezați. Așadară și voi sunteți creștini. Dar sunt mai multe feluri de creștini. — Pe creștinii aceia, de cari au fost totdeauna și tot într'o formă — de când a murit Isus Hristos pe cruce, îi numim *creștini-catolici*. — Pe ceilalți îi numim creștini de altă religie, de altă lege. — Așa creștini de altă lege sunt creștinii reformați, luterani. — (Pomeniște de aceia, pe cari copiii îi cunosc; dacă nu sunt, nici nu-i aduce înainte). — Aceștia își au bisericile lor, unde se roagă. Reformații umblă la biserică reformată, luteranii în biserică luterană. Noi umblăm la biserică românească

greco-catolică, pentru că noi suntem Români greco-catolici. Sau noi suntem de legea românească greco-catolică. Deci dară dacă vă voi întreba eu: *De ce lege ești tu?* atunci voi aveți să răspundeți: *eu sunt Român greco-catolic*. — (Să o zică în cor de vre-o câteva ori).

Pentru ce a iubit sfântul Ludovic feciorul de împărat bisericuța aceea micuță? Ce s'a făcut el acolo? Ce se face cel ce se botează? Botezat ești tu? Ce ești dară tu? Numai un feliu de creștini sunt? Cum numim noi pe acei creștini, cari au fost totdeauna? Dar pe aceia cari nu au fost totdeauna? (De altă lege). Ști-mi-ai spune de aceștia? Tot într'o biserică umblă toți creștinii? În ce biserică umblă creștinii reformați? Dar noi la care biserică umblăm? Pentru ce? De ce religie suntem noi? De ce lege? (Aceste întrebări trebuie să le aplicăm în decursul explicării — amăsurat priceperii copiilor, — mai potrivit va fi a explica aceste copii mai mărișori — din clasa III. în sus...)

2. Salutarea creștinească. Oare numai lui Dumnezeu a mulțămît sfântul împărat

că e creștin, și că e fiul lui Dumnezeu? Ba nu, ci și lui Isus Hristos. Pentru ce? Pentru că Dumnezeu numai așa l'a primit de fiu, fiindcă Isus Hristos a murit pentru dânsul pe Cruce. — De aceea a lăudat pe Isus Hristos, ca a fost așa de bun, încât a murit pentru el. — Însă Isus Hristos și față de noi a fost așa bun, și pentru noi a murit pe Cruce. De aceea și noi trebuie să-l lăudăm pe El. — Aceasta o facem când zicem: „*Laude-se Domnul Nostru Isus Hristos*”. — Și fiindcă Isus Hristos niciodată n'a fost rău față de noi, ci totdeauna a fost bun, de aceea pe Isus Hristos totdeauna trebuie să-l lăudăm. Aceasta o facem, când zicem: *Totdeauna, acum, și pururea, și în vecii vecii vecilor. Amin.* Ori mai scurt: *In veci. Amin.* Creștinii cei buni, cei adevărați, așa au datina a-și da binețe, sau a saluta. — Cel ce dă binețe, cel ce salută, zice: *Lau de-se Domnul Nostru Isus Hristos.* Iar cel ce mulțamește, cel ce resalută, răspunde: *In veci. Amin.*

Pe cine a lăudat pruncul Ludovic — cel Sfânt — fiindcă Dumnezeu l'a primit de fiu al său? Pentru ce? Și față de noi a fost bun, murit'a și pentru noi Isus Hristos? Trebuie dară, să lăudăm și noi pe D. N. Isus Hristos? Cum spunem noi lauda aceasta? Totdeauna oare e bun Isus cu noi? Așadară totdeauna trebuie să-l lăudăm? Cum o spunem aceasta? Când le zicem noi acestea? Când avem datină a le zice? — Ce zice cel ce salută, ce zice cel ce resalută? Când trebuie să dăm binețe în felul acesta? Cari creștini salută așa? Care este salutarea creștinească?

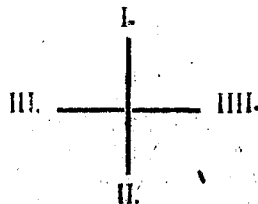
Da, iubiți copii, aceasta este salutarea creștinească, domnul învățător de bună samă v'a spus, că așa trebuie să salutați, așa trebuie să ziceți — când intră cineva în școală și când iese, așa trebuie să dați voi binețe la toți, așa trebuie să ziceți când vă întâlniți cu mine pe drum, cu domnul învățător, cu oricare preot, când intrați în casă la voi întorcându-vă de la școală, când plecați de acasă la școală... când vă întâlniți pe drum cu oricare creștin bun, cu ori ce om de omenie. Domnul Nostru Isus Hristos iubește foarte tare pe copiii aceia, cari dau binețe așa, cari rostesc frumos aceasta salutare creștinească.

Dragilor mei copii, voi trebuie să știți că Domnul Nostru Isus Hristos a iubit foarte mult pe oameni, dar mai vârtos a iubit pe copiii cei buni. Părinții duceau pe copiii lor la D. N. Is. Hr. ca să-i binecuvinte, să se atingă de Isus. — Domnul Nostru Isus Hristos punea mâna pe capul pruncilor, îi desmierdă, îi luă în brațe, îi binecuvântă, îi în-

văța să fie buni, să se roage frumos lui Dumnezeu, să asculte de părinți. Și dacă vreunul din oamenii cei mari — depărtă pe prunci de la Domnul Isus și nu-i lăsa să se apropie de El, Isus zicea: „*Lăsați pruncii să vie la mine și nu-i opriti pe ei, că unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu.*”

Veți să vă iubească și pe voi D. N. Is. Hr.? Vrem... Ce veți zice dară când veți merge de la școală și veți intra în casa voastră? Ce veți zice pe drum când vă veți întâlni cu mine, cu domnul învățător, cu alt preot, cu vre-un creștin de al nostru, cu vre-un om bătrân? Cum veți saluta când veți intra în casă, când vă veți întâlni cu tatăl vostru, cu mama voastră? Dar când veți pleca de acasă la școală? Da, voi totdeauna trebuie să ziceți: *Laude-se Domnul Nostru Isus Hristos.* — Cine iubește pe pruncii aceia, cari zic așa? Da, D. N. Is. Hr. iubește pe acei prunci, apoi și mie imi vor fi dragi acei copii, cari vor saluta tot mereu așa, veți fi dragi la tatăl vostru și la mama voastră, veți fi dragi la toți oamenii, cari vor zice: *uită-te ce copil bun, cât de frumos stie da binețe... cum salută de frumos.*

3. **Facerea crucii.** Pentru ce mergea sfântul Ludovic de multe ori în biserică? Ca să se roage. Ce făcea când începea să se roage? Iși făcea cruce. Dar după ce își sfârșia rugăciunea, la capătul rugăciunii — ce făcea iarăși? Așa facem și noi. *Înainte de rugăciune și după rugăciune — ne facem cruce.* — Ziceți cu toții laolaltă: *Înainte de rugăciune... Ce însămnă „a face cruce?” Vă spun îndată. Uitați-vă aici pe perete este o cruce... Voiți face și pe tablă o cruce, ca să vedeți voi cum e crucea.*

(Va urma).

IN TIPOGRAFIA DIECEZANĂ

se efectuează tot felul de imprimate, necesare cancelariilor. Cu plăcere luăm la tipar: Opriți, Broșuri, Bilanțe și Anunțuri funebre, de logodnă și de comunie, Circulare, Invitări, etc. tot felul de lucrări ce se țin de arta tipografică.

Pentru partea neoficială răspunde: **Iosif Sângeorghean**